

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2550 กรณีศึกษาการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

Responsibility of the Election Commission According to the EC ACT 2550 Case Study the Nominating Committee of the Provincial Election

พงษ์นรินทร์ อุทัยกาญจนกุล*

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาสาเหตุของสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นทั้งในการเลือกตั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

จากการวิจัยพบว่า การจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยังมีปัญหามากมาย บุคคลากรที่จัดการเลือกตั้ง ยังมีไม่เพียงพอ ประชาชนเกิดความสับสนในข้อระเบียบกฎหมาย จึงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร จัดอบรมความรู้ให้แก่บุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสม่ำเสมอ ในด้านการสืบสวนสอบสวน คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนบางคน ยังไม่เข้าใจหลักการสืบสวน

สอบสวน ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบแนวทางแก้ไขปัญหามากหลายประการ ควรพัฒนาแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจน ควรจัดตั้งสถาบัน เพื่อพัฒนาและฝึกอบรมบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ให้มีความรู้เข้าใจในหลักกฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการ ตรวจค้น จับกุม การขอหมายเรียก และมีมาตรการคุ้มครองพยาน ในคดีเลือกตั้ง เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นการคัดกรองนักการเมืองให้ได้นักการเมืองดี เข้าไปสร้างความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืนให้แก่ ประชาชนและประเทศชาติตามเจตนารมณ์ของกฎหมายสืบไป

คำสำคัญ: อำนาจ การสรรหา การเลือกตั้ง สืบสวนสอบสวน เจตนารมณ์

*หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Abstract

This dissertation was aimed to study responsibility of the election commission according to the EC ACT 2550 case study the Nominating Committee of the Provincial Election that has some mistakes and delayed. Moreover The problems of rules of Law and announcement are not still vivid which most law are rules only. Especially the practice about selecting provincial election committee has many problems that effect to the selecting fail with having desired person and purpose. Since determining the one's properties who attend selecting is unable to finish the election honestly.

For this research, researcher has made Qualitative Research and interview deeply from the sample group such as provincial election committees, provincial election directors, the head of election department, election staffs, the head of investigation department, the group of election staff of district rules organization, the group of people who live in the area of election. The researcher focus on the background of problems and the method of solving problem. In additional researcher analyze the data and determine the method of law both national election and provincial election or district election.

The result of research found that there are many problems of the election committee for running election for example about the election committee's roles, insufficient amount of election officer. Moreover officer selection process is difficult to select the suitable staff who assist the election officer. People is still confuse in about election and they refuse to join hand and promote election.

In additional they deny voting in election, election officer lack of giving knowledge to staff who involve with running election always. Investigation, investigation staffs are not understand well enough about investigating. For this study have found lot of methods of solving problem is that law practice and rules should be improved about election running more clearly. Moreover having seminar center and training center for staffs who run the election should be founded that make them understand about law practice obviously. Including election officer are able to inspect and arrest, issue a warrant, the right of witness protection for election lawsuit. This lead to treating about election law have the potential and assist to select the politicians in order to support some good politicians do their duties for country usefully as the law practice forever.

Keywords: Power, Recruiting, Election, Investigations, Aims and purposes

บทนำ

การเลือกตั้งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของ การปกครองระบอบประชาธิปไตยในการที่จะให้ประชาชน ได้เลือกตัวแทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภาหรือใน คณะรัฐบาลตามความต้องการของประชาชนหากกระบวนการ เลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย จิตสำนึกของตนเองแล้ว การเลือกตั้งก็จะเป็นไปตาม เจตนารมณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่าง แท้จริงในหลายประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย และเอเชีย เมืองค์กรซึ่ง มีความเป็นกลางทางการเมืองทำหน้าที่ควบคุมและบริหาร จัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์และยุติธรรม องค์การดังกล่าวมีชื่อเรียกโดยทั่วไปว่า “คณะกรรมการ การเลือกตั้ง”

คณะกรรมการการเลือกตั้งในประเทศต่างๆ ถือว่าเป็นองค์กรที่มีความสำคัญ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและบริหารจัดการเลือกตั้ง ในหลายประเทศยังให้อำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งอีกด้วย วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งก็เพื่อให้ควบคุมและบริหารจัดการเลือกตั้งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ อันเกิดจากการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างโปร่งใส บริสุทธิ์ และยุติธรรม

ดังนั้น การที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรกลาง ที่มีวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดการเลือกตั้งก็เพื่อให้ควบคุมและบริหารจัดการเลือกตั้งภายในประเทศเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ อันเกิดจากการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างโปร่งใส บริสุทธิ์ และยุติธรรม ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายยังมีข้อบกพร่อง และยังไม่มีความสมบูรณ์ทางกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ หลายด้าน อาทิเช่น

1. ปัญหาในข้อเท็จจริงได้แก่

1.1) การทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องคัดค้านการเลือกตั้งยังคงมีความบกพร่องและเป็นไปด้วยความล่าช้า ทำให้ไม่อาจดำเนินการพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องคัดค้านให้แล้วเสร็จก่อนประกาศผลการเลือกตั้งได้ อันส่งผลให้ผลการเลือกตั้งที่ต้องการทำการทุจริตการเลือกตั้งเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และถูกต้องตามระยะเวลาที่ควรจะเป็น ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาวินิจฉัยยาวนานออกไป เป็นเหตุให้ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณของแผ่นดินเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก

1.2) ปัญหาจากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งล่าช้า เนื่องจากไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดระยะเวลา

ประกาศผลการเลือกตั้งไว้ชัดเจน เสมือนหนึ่งว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจพิจารณาประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อใดก็ได้ ซึ่งแท้ที่จริงหากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งนานจนเกินไป อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนไม่มากนักน้อย

1.3) ปัญหาเกิดจากความไม่เป็นกลางทางการเมืองของผู้ที่ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจาก มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง จะเห็นว่า มีการร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอยู่บ่อยๆ จึงไม่เป็นที่น่าเชื่อถือหรือไว้วางใจได้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบางคนมีความไม่เป็นกลาง ไม่มีความสุจริต และเที่ยงธรรม

2. ปัญหาข้อกฎหมายได้แก่

2.1) ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2550 ออกตามความในมาตรา14 มาตรา15 มาตรา16 และมาตรา17 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2550

2.2) ปัญหาความไม่ชัดเจนในการกำหนดคุณสมบัติความรู้ความสามารถตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2550 ของผู้ที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

2.3) ปัญหาเรื่องก่อให้เกิดการแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพลทางการเมืองในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในเรื่องที่มาของบุคคลที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2552 ข้อ 18 และข้อ 25 กำหนดให้ที่มาของบุคคลที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด 2 วิธีคือ 1) โดยผู้ประสงค์จะเข้ารับการ

คัดเลือกเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขึ้นใบสมัครด้วยตนเอง และ 2) ได้รับการทาบทามโดยอนุกรรมการสรรหา และกำหนดให้อนุกรรมการสรรหาแต่ละคน เสนอรายชื่อของบุคคลที่แต่ละคนเห็นว่า มีความเหมาะสม ที่สมควรจะได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามที่แต่ละคนได้ทาบทามเอาไว้ ซึ่งช่องทางที่สองนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ บุคคลที่มารับการพิจารณาคัดเลือกสมัครด้วยตนเอง

ดังนั้นคำถามที่ใช้เพื่อการวิจัย (Research Question) ในคุณูปนิพนธ์ฉบับนี้จึงมีอยู่ว่า “อุปสรรคและปัญหาในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากสาเหตุใดบ้าง” “กระบวนการในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันมีความเหมาะสมต่อสังคมไทย มากน้อยเพียงใด?” “ท่านคิดว่าหากไม่มีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเลือกตั้งทุกประเภททั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น จะสามารถดำเนินการเลือกตั้งได้หรือไม่ อย่างไร?” “ในการจัดการเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร?” “จากสภาพปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าวมานั้น ท่านเห็นว่าควรเสนอประเด็นใดเพิ่มเติม และมีประเด็นใดบ้างที่ควรปรับปรุงแก้ไข?”

นอกจากนั้น ยังมีคำถามย่อย (Sub-Questions) แยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ

(1) การทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องคัดค้านการเลือกตั้งยังคงมีความบกพร่องและเป็นไปด้วยความล่าช้า อันส่งผลให้นักการเมืองที่ต้องการทำการทุจริตการเลือกตั้งเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และถูกต้องตามระยะเวลาที่ควรจะเป็น ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาวินิจฉัยยาวนานออกไป เป็นเหตุให้ต้องสิ้นเปลือง

งบประมาณของแผ่นดินเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก

(2) ปัญหาจากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งล่าช้า เนื่องจากไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดระยะเวลาประกาศผลการเลือกตั้งไว้ชัดเจน เสมือนหนึ่งว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง เจตนาอยากประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อใดก็ได้ ซึ่งแท้ที่จริงหากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งนานจนเกินไป อาจส่งผลกระทบต่อประชาชน

(3) ปัญหาเกิดจากความไม่เป็นกลางทางการเมืองของผู้ที่ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจาก มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง จะเห็นว่ามีกรรณการเกี่ยวกับพฤติกรรมของกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอยู่บ่อยๆ จึงเป็นที่น่าเชื่อถือในการวางตัวเป็นกลาง

(4) ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2552 ออกตามความในมาตรา14 มาตรา15 มาตรา16 และมาตรา17แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2550

คำถามและปัญหาที่ตั้งขึ้นในงานวิจัยในครั้งนี้ล้วนสามารถนำมาศึกษาเพื่อให้เกิดผลการวิจัย (Research Result) ที่สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขประเด็นของกฎหมายหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง เพราะผลการวิจัยในครั้งนี้ จะนำเสนอข้อมูลสำคัญ ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และบุคคลกรภายนอกที่เกี่ยวข้องกับเลือกตั้ง รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยถือเอากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ตลอดจนอำนาจหน้าที่ในการสรรหา

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ทั้งของไทยและต่างประเทศ มาทำการวิเคราะห์ให้เห็นถึงสภาพบังคับใช้ของกฎหมายทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง เพื่อจะได้คนดีและมีความเป็นกลางทางการเมืองมีความรู้ความสามารถ เข้ามาบริหารประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์มาตรการแนวทางกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดของไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
5. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับเรื่องร้องคัดค้านการเลือกตั้งให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อจะได้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนให้มากที่สุด

สมมติฐานของการวิจัย

เนื่องจากในสังคมปัจจุบัน การสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีประเด็นที่เป็นปัญหาหลายประการ เช่น กระบวนการสรรหา มีปัญหาด้านกฎหมายไม่ชัดเจนสำหรับคณะกรรมการการสรรหาที่ได้รับคัดเลือกเข้ามาทำหน้าที่มีปัญหาในเรื่องความไม่โปร่งใส ไม่วางตัว

เป็นกลาง ทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการเข้ามาสู่ตำแหน่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย เนื่องจากมีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาแทรกแซง รวมทั้งปัญหาเรื่องความล่าช้าในการพิจารณาวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับเรื่องร้องคัดค้านการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยสัมภาษณ์แบบเชิงลึก ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ประเภท หนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานวิจัยต่างๆ ประกอบกับกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2554 ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2552 ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2547 ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.2554 ตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร

ท้องถิ่น พ.ศ. 2550 และประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขฉบับที่ 32 เรื่องอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นของคณะกรรมการ การเลือกตั้งตลอดจนรวบรวมแนวความคิดในการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย และบทบัญญัติของกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ จังหวัด การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากนี้ผู้วิจัยจะใช้วิธีการออกแบบสัมภาษณ์ประชากร และกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะลึก โดยใช้แบบสอบถามแบบ ปลายเปิด เพื่อทำการสัมภาษณ์บุคคลผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประชาชนทั่วไปรวมถึงรวบรวมข้อ เสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอุปสรรคและข้อขัดข้อง ทางกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องแล้วนำ ไปสังเคราะห์ต่อไป

ผลการวิจัย

สรุปสภาพปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการเลือกตั้ง และการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

ปัญหาข้อเท็จจริง

1) การทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องคัดค้านการเลือก ตั้งยังคงมีความบกพร่องและเป็นไปด้วยความล่าช้า ทำให้ ไม่อาจดำเนินการพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องคัดค้านให้แล้ว เสร็จก่อนประกาศผลการเลือกตั้งได้ ส่งผลให้หนักการเมือง ที่ต้องการทำการทุจริตการเลือกตั้งเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง ทำให้การเลือกตั้งมิได้ เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และถูกต้องตามระยะเวลา ที่ควรจะเป็น ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาวินิจฉัย เรื่องร้องคัดค้านยาวนานออกไป เป็นเหตุให้ต้องสิ้นเปลือง งบประมาณของแผ่นดินเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมากสภาพ ปัญหาดังกล่าวที่ทำให้การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องคัดค้านการ

เลือกตั้งทั้งระดับชาติและการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นยังคงมีความบกพร่องและเป็นไปด้วย ความล่าช้า มีสาเหตุหลายประการดังต่อไปนี้

(1) มาตรา 103 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาคำร้อง คัดค้านนั้นให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับ คำร้องคัดค้าน ในกรณีจำเป็นอาจขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 2 ครั้งๆ ไม่เกิน 30 วัน (รวมแล้วต้องไม่เกิน 90 วัน) และข้อ 27 ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการ สืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. 2554 ก็ได้ นำกรอบเวลาดังกล่าวมาเป็นหลักในการกำหนดเวลาให้ ทำการสืบสวนสอบสวนและพิจารณาเรื่องคัดค้าน โดยให้ คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนต้องทำการสอบสวนให้แล้ว เสร็จภายใน 20 วันนับแต่ได้รับเรื่องคัดค้านไว้ดำเนินการ หากมีความจำเป็นขยายได้อีกไม่เกิน 30 วัน ทำให้ คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานอย่างเร่งรีบ ภายในระยะเวลา ที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้การสืบสวนสอบสวนไม่รอบคอบ รัดกุม

(2) โดยปกติคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนที่ ได้รับแต่งตั้งให้ทำการสืบสวนสอบสวนมักจะใช้พนักงาน สืบสวนสอบสวน ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด เป็นหลัก ซึ่งมีข้อดีคือรู้กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือแนวทาง ปฏิบัติเป็นอย่างดี รวมทั้งการติดตามเร่งรัดสำนวนก็ทำได้ ง่าย และมีข้อเสีย คือ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัดจะมีพนักงานสืบสวนสอบสวน จำนวนไม่เพียงพอบางจังหวัดมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนมาก และในการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นแต่ละครั้งจะมีผู้ลงสมัครแข่งขันกันจำนวนมาก และเรื่อง คัดค้านการเลือกตั้งก็มีมากขึ้นเป็นทวีคูณตาม จำนวนผู้สมัครไปด้วย ประกอบกับคำร้องก็จะยื่นเข้ามา พร้อมๆ กันหรือในเวลาใกล้เคียงกัน เพราะกฎหมาย กำหนดให้สามารถยื่นคำร้องได้ภายใน 30 วันนับแต่วัน

ประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน จะต้องทำการสรุปสำนวนให้แล้วเสร็จโดยช้าที่สุดต้องไม่เกิน 50 วันนับแต่วันที่รับคำร้อง จึงเป็นสาเหตุทำให้บุคลากร ไม่เพียงพอและพนักงานสืบสวนสอบสวนคนหนึ่งต้องรับผิดชอบหลายสำนวนในคราวเดียวกันอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จึงเป็นสาเหตุทำให้สำนวนการสืบสวนสอบสวนไม่รัดกุม ขาดความรอบคอบครบถ้วนสมบูรณ์

(3) กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครบวาระ พร้อมกันหลายแห่ง และมีการเลือกตั้งพร้อมกัน แต่พนักงานสืบสวนสอบสวนของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งยังมีน้อยไม่เพียงพอ คณะกรรมการ การเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีอำนาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ตำรวจภูธร จังหวัด เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือนายความให้ ส่งบุคลากรมาช่วยเหลือในการสืบสวนสอบสวนเรื่องร้อง คัดค้านการเลือกตั้ง ซึ่งในการแต่งตั้งทำหน้าที่ดังกล่าว ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจหลักการคัดเลือกตั้ง กฎหมาย ประกาศ ข้อกำหนด และระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดีพอ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้การทำสำนวนสืบสวนสอบสวน ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบคณะกรรมการการเลือก ตั้ง หรือสำนวนการสืบสวนสอบสวนยังมีข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนที่จวินิจฉัยชี้ขาดได้ จึงเป็นเหตุให้ต้องทำการสอบสวน เพิ่มเติมหรือย้อนสำนวนไปให้ทำมาใหม่อยู่บ่อยครั้ง และ บุคคลภายนอกที่ส่งมาช่วยงานสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง มักจะทำงานไม่เต็มที่อ้างว่าติดงานราชการ ประจำบ้าง ไม่มีเวลาทำคดีบ้าง หรือไม่เต็มใจทำคดี เพราะกลัวว่าจะมีผลกระทบต่อดำแหน่งหน้าที่ของตน แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันจะได้ ให้อำนาจแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งขอความร่วมมือจาก หน่วยงานต่างๆ ได้ก็ตาม แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ มิได้เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง จึงทำให้กระบวนการวินิจฉัย ชี้ขาดเรื่องคัดค้านเกิดความล่าช้า ซึ่งปัญหานี้คณะกรรมการ การเลือกตั้งได้พยายามแก้ไขให้แต่งตั้งพนักงานสืบสวน สอบสวนของสำนักงาน กกต. ร่วมเป็นกรรมการสืบสวน สอบสวนในชุดนั้นๆ ด้วย

(4) การสืบสวนสอบสวนเพื่อรวบรวมพยาน หลักฐานของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนไม่ใช่หลักการ ค้นหาความจริง ไม่ออกพื้นที่ หรือไม่บันทึกแผนที่ โดยเฉพาะถ้อยคำพยานมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง บันทึก แต่ในทางปฏิบัติจะใช้วิธีแจ้งให้ผู้ร้อง หรือผู้ถูกร้อง นำพยานมาสอบสวนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง คดีจึงมีพยานอยู่สองฝ่าย ได้แก่ฝ่ายผู้ร้องและฝ่ายผู้ถูกร้อง ซึ่งต่างฝ่ายก็จะปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำความผิด ถ้อยคำจึงแย้งกัน อยู่เช่นนี้ กรรมการสืบสวนสอบสวนก็จะชั่งน้ำหนักพยาน ด้วยวิธีการจับพิรุธว่าฝ่ายใดมีพิรุธมากกว่ากันเป็นเกณฑ์ วินิจฉัยคดี ซึ่งนอกจากจะไม่ได้ความจริงแล้วยังทำให้ ความจริงถูกบิดเบือนได้ง่าย และพยานแวดล้อมที่ถูกเรียก มาให้ถ้อยคำมักจะให้การบิดเบือนให้ตนเองพ้นภาระที่ตน ถูกอ้างเป็นพยานไปเท่านั้น ทำให้คดีเลือกตั้งไม่ได้รับข้อมูล ตามความเป็นจริง ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการทำสำนวน คดีเลือกตั้งเป็นอย่างมาก

(5) ด้านตัวผู้ร้องเรียน ผู้ร้องคัดค้าน โดยมักจะยื่น คำร้องเมื่อทราบผลการเลือกตั้งว่าตนเองไม่ได้รับเลือกตั้ง แล้ว แต่อ้างว่ามีกรกระทำฝ่าฝืนกฎหมายก่อนหกสิบวัน ก่อนวันครบวาระหรือในช่วงหาเสียงก่อนวันเลือกตั้ง เมื่อทราบผลการเลือกตั้งแล้วพยานในพื้นที่จึงมักจะไมยอม เป็นพยาน

(6) ปัญหาอำนาจการเมืองแทรกแซงกระบวนการ สืบสวนสอบสวน เมื่อผู้สมัครที่ตนสนับสนุนถูกร้องคัดค้าน ก็จะเข้ามาเจรจาในทางคดี โดยเฉพาะกรรมการสืบสวน สอบสวนที่แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมีแนวโน้มจะถูกโน้มน้าวมากที่สุด เพราะไม่ได้อยู่ในสายงานบังคับบัญชาของ สำนักงานกกต. ส่งผลต่อการวินิจฉัยคดีมีความคลาดเคลื่อน ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม

(7) ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือในการ ให้ข้อมูล หรือเบาะแสในการฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้ง อาจเป็นเพราะพนักงานสืบสวนสอบสวนของสำนักงานกกต. ไม่มีกฎหมายกำหนดให้เป็น “เจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญา” เช่นพนักงานสอบสวนอื่น ดังนั้นพนักงาน สืบสวนสอบสวนหรือคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนของ

สำนักงาน กกต. จึงไม่มีอำนาจตรวจค้น จับกุม ไม่มีอำนาจ
ขอหมายเรียก ทำได้เพียงหนังสือเชิญขอความร่วมมือเท่านั้น
หากผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานไม่มาหรือไม่
ยอมเป็นพยาน ก็ไม่มีบทลงโทษบังคับผู้ฝ่าฝืนคำสั่ง จึงอาจ
เป็นสาเหตุทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานเป็นไปด้วย
ความยากลำบาก

(8) กระบวนการสืบสวนสอบสวนมีหลายขั้นตอน
เริ่มจากการตรวจรับคำร้องของพนักงานสืบสวนสอบสวน
ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด คณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำจังหวัด พนักงานสืบสวนสอบสวน
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการฝ่าย
สืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยร้องผู้อำนวยการสำนัก
สำนักสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ผู้อำนวยการสำนัก
สืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยรองเลขาธิการด้านกิจการ
สืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย เลขาธิการ คณะอนุกรรมการ
วินิจฉัยคำร้องและปัญหาหรือข้อโต้แย้ง และคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

(9) ผู้มีอำนาจเกี่ยวข้องในการสืบสวนสอบสวน
ยังไม่เข้าใจหลักการพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคดีเลือกตั้ง
ปัญหาที่ตามมาของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัดคือ ไม่สามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนเรื่อง
ร้องคัดค้านได้โดยพลัน เนื่องจากบุคลากรที่มีน้อย
เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องร้องคัดค้านการเลือกตั้งมีจำนวน
มาก นอกจากนี้ยังมีเรื่องระยะเวลาการร้องคัดค้านก่อน
ประกาศผลการเลือกตั้งและหลังประกาศผลการเลือกตั้ง
โดยหากเป็นการร้องก่อนประกาศผลการเลือกตั้งอำนาจการ
วินิจฉัยชี้ขาดยังเป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
แต่หากเป็นการร้องหลังประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง
ท้องถิ่นต้องส่งให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยชี้ขาด ส่วนเลือกตั้ง
ระดับชาติต้องส่งเรื่องให้ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาด

ดังนั้น ควรแก้ไขระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.
2542 ข้อ 60 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องร้องเรียนหรือร้องคัดค้านการ
เลือกตั้งเช่นเดียวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งตามข้อ

67 กล่าวคือ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
พิจารณาไม่รับรองผลการเลือกตั้ง (ใบเหลือง) และสั่ง
เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ใบแดง) เพื่อแก้
ปัญหาความล่าช้า หากผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งหรือ
คำวินิจฉัยดังกล่าว ให้สามารถอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งหรือ
คำวินิจฉัยต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ภายในระยะ
เวลายกกำหนด

2) ปัญหาจากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประกาศผลการเลือกตั้งล่าช้า เนื่องจากไม่มีกฎหมาย
เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดระยะเวลา
ประกาศผลการเลือกตั้งไว้ชัดเจน เสมือนหนึ่งว่า
คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจพิจารณาประกาศผลการ
เลือกตั้งเมื่อใดก็ได้ซึ่งแท้ที่จริงหากคณะกรรมการการเลือก
ตั้งประกาศผลการเลือกตั้งนานจนเกินไปอาจส่งผลกระทบ
ในด้านลบต่อประชาชนไม่มากนักน้อย

การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตาม
รัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกาศผลการเลือกตั้ง
นั้น ปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญกำหนด
ให้องค์กรและกลไกในการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจ
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ย่อมถือได้ว่าขัดต่อหลักนิติ
รัฐและหลักการแบ่งแยกอำนาจอันเป็นหลักการพื้นฐาน
ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงเสนอแนะ
ให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 โดยกำหนด
ระยะเวลาในการประกาศผลการเลือกตั้งไว้ให้ชัดเจนว่า
คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จ
ภายใน 60 วัน และควรมีบทบัญญัติให้อำนาจแก่คณะ
กรรมการการเลือกตั้งในการมอบอำนาจให้คณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำจังหวัดทำหน้าที่ประกาศผลการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัด
นั้นๆ แทนคณะกรรมการการเลือกตั้ง และควรแก้ไข
รัฐธรรมนูญให้มีการจัดตั้งศาลเลือกตั้งขึ้นใหม่ ในระบบ
ศาลยุติธรรมของไทย เพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี
เลือกตั้งโดยเฉพาะเพื่อเป็นการสอดคล้องกับหลักการต่างๆ

ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

3) ปัญหาเกิดจากความไม่เป็นกลางทางการเมืองของผู้ที่ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง จะเห็นว่า มีการร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดอยู่บ่อยๆ จึงไม่น่าเชื่อถือหรือไว้วางใจได้ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบางคน มีความไม่เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

ในการจัดการเลือกตั้งทุกระดับที่ผ่านมาพบว่า ปัญหาที่เกิดจากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลายประการ ยกตัวอย่างเช่น การวางตัวไม่เป็นกลางของ การขาดความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการจัดการเลือกตั้งอาจจะ เป็นผลมาจากความไม่สมบูรณ์ของกฎหมายที่เกี่ยวกับการ สรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2550 ในเรื่องของตัวบุคคลากรเองซึ่งบางคนเมื่อเข้ามาแล้วประพฤติตนลำเอียงเข้าข้าง ผู้สมัครซึ่งอาจจะเป็นญาติ หรือคนสนิทของตนเอง ทำให้การ ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางเกิดการร้องเรียนขึ้นอีกเรื่องก็คง เป็นเรื่องของตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่พยายามต้องการชนะ การเลือกตั้ง จึงไม่คำนึงถึงความชอบธรรม แม้จะมีกฎหมาย ห้ามไม่ให้กระทำ แต่คนเหล่านี้ก็ยังพยายามที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนชนะการเลือกตั้ง ต้องแก้ไขด้วยการสร้าง อุดมการณ์ทางการเมืองให้ผู้สมัครทุกคนรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และต้องให้สังคมตรวจสอบความเหมาะสมของผู้สมัครรับ เลือกตั้งแต่เริ่มต้นได้ด้วย อันน่าจะเป็นผลดีในการสรรหา กลั่นกรองบุคคลที่จะมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน ให้ดีขึ้นในขั้นตอนหนึ่ง

ปัญหาข้อกฎหมาย

1) ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามระเบียบ คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

พ.ศ. 2550 ออกตามความในมาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 และมาตรา17แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550

ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด ต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด เป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจาก คณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือตามที่กฎหมาย กำหนด ได้แก่อำนวยความสะดวกในการจัดการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือหากกล่าวโดยทั่วไปแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นองค์กรหนึ่งใน ส่วนของจังหวัดที่จำเป็นในการช่วยเหลือสนับสนุนการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผู้ควบคุม หรือดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหาร ท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการเลือก ตั้งได้มอบหมายเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็น ระดับชาติอันได้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิก สภาท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภา ท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ผ่านมา สาเหตุประการหนึ่ง ที่ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ดำเนินการเกี่ยวกับการ จัดการเลือกตั้งและการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดมีปัญหา เนื่องจากกรรมการเลือกตั้งประจำ จังหวัดส่วนใหญ่เป็นข้าราชการประจำ มีงานประจำมาก ไม่ค่อยมีเวลาในการมาประชุม การนัดหมายประชุมทำได้ ยาก การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด ในเรื่องการห้ามบุคคลที่เป็นข้าราชการประจำ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จะทำให้บุคคลที่มาทำหน้าที่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง

ประจำจังหวัด ไม่ต้องถือหมวกสองใบจะได้มีเวลาอุทิศตนให้แก่งานการจัดการเลือกตั้งได้อย่างเต็มที่ ซึ่งในระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2552 ข้อ 13(1)-(3) ได้บัญญัติห้ามเฉพาะบุคคลที่เป็นข้าราชการการเมืองเท่านั้น ไม่ได้บัญญัติห้ามข้าราชการที่มีเงินเดือนประจำไว้จึงไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงน่าจะมีการแก้ไขบทบัญญัติใหม่ว่าต้องไม่เป็นข้าราชการประจำซึ่งมีเงินเดือนหรือตำแหน่งประจำไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ไม่มีตำแหน่งหรือดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหวังผลกำไร หรือหารายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด ทั้งนี้เพื่อให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีความเป็นอิสระและเป็นกลางอย่างแท้จริง หากเปรียบเทียบกับคณะกรรมการการเลือกตั้งในต่างประเทศเช่น คณะกรรมการการเลือกตั้งประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นองค์กรอิสระไม่ขึ้นกับฝ่ายใด ตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี ภายใต้การยอมรับของรัฐสภา สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการจะอยู่ในตำแหน่งถาวรตลอดไป และได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลสูง ส่วนกรรมการเป็นตำแหน่งถาวรเช่นกัน ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศอินเดียมีวาระเป็นถาวรและยาวนาน เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเป็นอิสระและความเป็นกลาง

ส่วนของไทยจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งบางคนขาดความรู้ ความชำนาญงาน และประสบการณ์ในการบริหารดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2550 ข้อ 12 ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาสาขาใดไว้เฉพาะ

ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ผู้ที่สมควรจะได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จะต้องมีความรู้และจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาโท หรือเทียบเท่าเพราะว่าผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายในการจัดการเลือกตั้งทุกระดับ ซึ่งมีกฎหมายเกี่ยวข้องหลายฉบับ สามารถศึกษาและเข้าใจระเบียบกฎหมายและถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2) ปัญหาความไม่ชัดเจนในการกำหนดความรู้ความสามารถของผู้ที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

การกำหนดให้อนุกรรมการการสรรหาพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านดังกล่าวเป็นสิ่งที่ดี เพราะจะได้บุคคลที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการเลือกตั้งได้ระดับหนึ่ง แต่จะเกิดความไม่ชัดเจนของคณะอนุกรรมการการสรรหา และตัวบุคคลที่แสดงความประสงค์หรือที่ได้รับการพิจารณาหาบามเพื่อเข้ารับการพิจารณาคัดเลือกตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 ว่าหากมีคุณสมบัติตามข้อบัญญัตินี้แล้ว เป็นคุณสมบัติของบุคคลผู้ที่จะได้รับการพิจารณาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือไม่นั้น ยังคิดว่าคุณสมบัติดังกล่าวยังไม่เหมาะสม ยกตัวอย่างคณะกรรมการการเลือกตั้งของฟิลิปปินส์พบว่า นอกจากกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้ที่จะมารับการสรรหาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ให้มีการศึกษาปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำแล้ว ยังกำหนดให้เป็นสมาชิกของเนติบัญญัติสภาและปฏิบัติงานทางด้านกฎหมายมาแล้วอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 10 ปี จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับสรรหาจากผู้พิพากษาหรือที่ปฏิบัติงานทางด้านกฎหมายมาแล้ว จะได้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ทางกฎหมายนั่นเอง ของไทยเช่นกัน หากไม่จบเนติบัณฑิตสภาก็ควรกำหนดคุณสมบัติปริญญาโททางกฎหมาย หรือทางรัฐศาสตร์ จึงจะเหมาะสม

3) ปัญหาเรื่องก่อให้เกิดการแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพลทางการเมือง ในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในเรื่องที่มาของบุคคลที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2552 ข้อ 18 และข้อ 25 กำหนดให้ที่มาของบุคคลที่ได้รับพิจารณาคัดเลือกเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด 2 วิธี คือ 1) โดยผู้ประสงค์จะเข้ารับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดยื่นใบสมัครด้วยตนเอง และ 2) ได้รับการทาบทามโดยอนุกรรมการสรรหา และกำหนดให้อนุกรรมการสรรหาแต่ละคน เสนอรายชื่อของบุคคลที่แต่ละคนเห็นว่า มีความเหมาะสม ที่สมควรจะได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามที่แต่ละคนได้ทาบทามเอาไว้ ซึ่งช่องทางที่สองนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลที่มารับการพิจารณาคัดเลือกสมัครด้วยตนเอง

ในการเลือกตั้งทุกระดับที่ผ่านมาพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับผู้มีจริยธรรมของผู้มีหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้แก่การร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำเขต หรือเจ้าหน้าที่สอบสวน แต่การร้องเรียนดังกล่าวไม่มีการตรวจสอบเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องในการสอบสวนข้อเท็จจริง หากตรวจสอบข้อเท็จจริงยังมีการช่วยเหลือกันเพื่อให้พ้นข้อกล่าวหาเป็นประจําจึงไม่น่าเชื่อถือของประชาชนในเรื่องความเป็นกลาง ความสุจริต และเที่ยงธรรม

การตรวจสอบประวัติของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ภายหลังที่คณะอนุกรรมการการสรรหาได้ดำเนินการสรรหาแล้ว ก่อนที่จะนำเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งนั้นควรกำหนดให้มีบุคคลคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่เรียกผู้ที่ได้รับคัดเลือกมาตรวจสอบประวัติและความประพฤติ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรม และเป็นการคัดกรองบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตตาม

เจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว ให้จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบและให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบประวัติบุคคลดังกล่าวด้วย เพื่อเป็นการปรามหรือเพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่า ไม่มีนักการเมือง กลุ่มบุคคลทางการเมืองกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด หรือพรรคการเมืองใด สนับสนุน ให้เข้ามารับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเนื่องจากบางคนเมื่อเข้ามาแล้วประพฤติมิชอบวางตัวไม่เป็นกลางลำเอียงเข้าข้างผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ตนเองสนับสนุนมีผลประโยชน์ไปถึงการแต่งตั้งผู้มาปฏิบัติหน้าที่ช่วยในการเลือกตั้งซึ่งกฎหมายได้ให้อำนาจไว้ ทำให้มีการร้องเรียนเกิดขึ้นเป็นประจำ

การอภิปรายผล

การปกครองระบอบประชาธิปไตย ถือเป็นรูปแบบการปกครองที่ให้ความชอบธรรมแก่การใช้อำนาจของรัฐกับประชาชน หรือให้ความชอบธรรมแก่การปกครองของมนุษย์ที่มีต่อมนุษย์ด้วยกัน เพราะเป็นรูปแบบการปกครองที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าผู้ที่ทำหน้าที่ในการปกครองนั้น โดยเนื้อหาแล้วเป็นเพียงผู้ที่ทำให้เจตจำนงของประชาชนเป็นจริงขึ้นมาเท่านั้น กล่าวคือ เป็นการเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนในฐานะที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 3 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย” จึงเป็นเหตุผลให้ทฤษฎีประชาธิปไตยเข้ามา มีบทบาทอย่างมาก

ในส่วนของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นคณะบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทำหน้าที่เป็นองค์กรอิสระในการจัดการเลือกตั้งด้วยเหตุผลที่ต้องการให้มีองค์กรจัดการเลือกตั้งที่มีความเป็นอิสระไม่อยู่ในสังกัดของฝ่ายบริหาร อำนาจอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการจัดการเลือกตั้งตามที่ได้ปรากฏ จะเห็นว่า

ประการแรกบทบาทการบริหารงานเลือกตั้งที่ผ่านมา มีคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว 4 ชุด ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งสี่ชุด ต่างก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันทั้งนั้น

ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งคือ จะต้องจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อคัดสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีคุณสมบัติ เป็นผู้ที่มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่ง เพื่อเป็นตัวแทนในการใช้อำนาจอธิปไตย แทนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการบริหารประเทศ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งในการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการเลือกตั้ง ผู้วิจัยเห็นว่าส่วนหนึ่งอยู่ที่บทบาทการดำเนินงานของตัวคณะกรรมการจัดการเลือกตั้งเอง นอกจากนี้ยังอยู่ที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ ด้วย ในการปฏิบัติหน้าที่คัดสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีคุณสมบัติ เป็นผู้ที่มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่ง เพื่อเป็นตัวแทนในการใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการบริหารประเทศ

ข้อดี หากคณะกรรมการจัดการเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ เป็นคนดีมีความสามารถ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม เป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนทั่วไปอย่างเป็นรูปธรรมแล้วการได้มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ในกรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา หรือการเลือกในระดับท้องถิ่นก็จะเป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรมในระดับหนึ่ง เพราะการจะทำให้การเลือกตั้งมีความสุจริตและเที่ยงธรรม ไม่ใช่แค่บทบาทของคณะกรรมการจัดการเลือกตั้ง หรือบทบาทของผู้ปฏิบัติงานในการจัดการเลือกตั้งเพียงกลุ่มเดียว หากแต่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของคนทุกฝ่าย ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งด้วย

ข้อเสีย การจะทำให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการเลือกตั้ง เป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมในทุกๆ เรื่องเป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก แต่ถ้าเป็นไปตามกฎหมายนั้นง่าย เพราะบางเรื่องก็เกี่ยวกับความรู้สึกของประชาชนหม่มาก และตั้งอยู่ท่ามกลางของผลประโยชน์ อาทิ การพิจารณาการให้ใบเหลืองใบแดง ข้อเพิ่มเติม ควรที่จะมีการสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

การเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งในทางกว้าง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งในระดับต่างๆ

ประการที่สอง ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่บริหารงานเลือกตั้งความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่บริหารงานเลือกตั้งในระบบของการบริหารงบประมาณนั้น ยังคงต้องผ่านสำนักงบประมาณพิจารณา และจะได้รับการจัดสรรงบประมาณก็ต่อเมื่อมีประกาศในพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง เท่านั้น

ข้อดี หากการดำเนินการจัดการเลือกตั้งมีความเป็นอิสระในด้านของการบริหารงบประมาณ การดำเนินการในการเลือกตั้ง และทางด้านการบริหารงานบุคคลแล้ว จะทำให้มีงบการบริหารด้านงบประมาณหมุนเวียนใช้ในการเลือกตั้งได้ตลอดที่มีการเลือกตั้ง และใช้ในการบริหารงานบุคคล

ข้อเสีย การบริหารงบประมาณนั้นยังต้องผ่านสำนักงบประมาณพิจารณาให้ความเห็น ประกอบกับในการจัดทำคำของบประมาณและได้รับงบประมาณจากการพิจารณาของรัฐบาล โดยเฉพาะงบประมาณ

ในส่วนการจัดการเลือกตั้ง ระดับประเทศ จะได้รับการจัดสรรงบประมาณก็ต่อเมื่อมีประกาศในพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งเท่านั้นเป็นผลให้มีระยะเวลาในการเตรียมการเลือกตั้งน้อย

ข้อเพิ่มเติม ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดการเลือกตั้งให้เพียงพอ และเพิ่มความคล่องตัวในการเบิกจ่ายงบประมาณ

ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเลือกตั้งภายหลังใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ช่วงแรกก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง ช่วงระหว่างที่มีการเลือกตั้ง และช่วงหลังเลือกตั้ง

ข้อดี ด้านบุคลากร ในการคัดสรรกลั่นกรองผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะจำนองตำแหน่งต่างๆ ในการจัดการเลือกตั้ง ระยะเวลาในการใช้สิทธิเลือกตั้ง การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งมีความเหมาะสม

ข้อเสีย ด้านงบประมาณ การประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้ง ด้านการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความล่าช้า ไม่คล่องตัว การนับบัตรเลือกตั้ง การขนย้ายหีบเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์ และการณรงค์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งและการใช้สิทธิออกเสียงที่ไม่ต่อเนื่องและเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในสำนักงาน กกต. ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมตามความสามารถและตรงตามตำแหน่งหน้าที่
2. ควรแก้ไขปรับปรุงระเบียบข้อกำหนดต่างๆ ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความเป็นเอกภาพและสามารถบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรจัดอบรมให้ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานและที่จะมาช่วย

ปฏิบัติงานเพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในกระบวนการดำเนินการจัดการเลือกตั้งแก่ผู้ปฏิบัติให้ถูกต้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียต่อการเมือง อาทิ พรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สื่อมวลชน มีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาในเรื่องการกำหนดพื้นที่หรือการแบ่งเขตการเลือกตั้ง

5. ควรจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่มีความจำเป็นต่อการจัดการเลือกตั้ง อาทิ เช่น บัตรเลือกตั้ง โต๊ะ ปากกา ทะเบียนบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้พร้อมที่จะนำมาใช้งาน เมื่อมีเหตุให้ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

6. ควรคำนวณงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ไว้ล่วงหน้าพร้อมๆ กับวางแผนในการดำเนินการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและนำมาซึ่งความสุจริตและเที่ยงธรรม

บรรณานุกรม

- ปริญญา นาคฉัตรีย์. (2547). **การเลือกตั้งท้องถิ่นระบบใหม่ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ. (2539). **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. ชุดโครงการวิจัยการติดตามและประเมินผลบังคับใช้รัฐธรรมนูญเรื่องบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งและประชาชนในการเลือกตั้งระบบใหม่ตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพฯ: สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัยและสถาบันพระปกเกล้า.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2541). **ปฏิรูปการเมืองถึงเวลาแล้วหรือยัง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กองทุนสนับสนุนงานวิจัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
- พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545
- พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550
- พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550
- มานิตย์ จุมปา. (2540). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- ระเบียบ กกต.ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2552